

ZAVRŠNO IZVJEŠĆE O PROVEDENOM POSTUPKU
PRETHODNOG VREDNOVANJA STRATEGIJE RAZVOJA
URBANOG PODRUČJA GRADA POŽEGE ZA FINANCIJSKO
RAZDOBLJE OD 2021. DO 2027. GODINE

Požega, rujan 2023. godine

REPUBLIKA HRVATSKA
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA

GRAD POŽEGA
GRADONAČELNIK

KLASA: 024-09/22-01/4
URBROJ: 2177-1-01/01-22-2
Požega, 5. svibnja 2022.

Na temelju članka 14. stavka 2 Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnoga razvoja (Narodne novine, broj: 121/15.) i članka 62. Statuta Grada Požege (Službene novine Grada Požege, broj: 1/21.) gradonačelnik Grada Požege donosi

ODLUKU

o imenovanju članova Upravljačke skupine za provedbu vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine

Članak 1.

U Upravljačku skupinu za provedbu vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine imenuju se sljedeći članovi:

1. Klara Miličević, dipl.iur.
2. Stjepan Jakopović, mag.oec.
3. dr.sc. Mirjana Jeleč Raguž

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u Službenim novinama Grada Požege i na službenim internetskim stranicama Grada Požege.

GRADONAČELNIK

dr.sc. Željko Glavić

Sukladno Odluci o imenovanju članova Upravljačke skupine za provedbu vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine (KLASA: 024-09/22-01/4, URBROJ: 2177-1-01/01-22-2 od 05. svibnja 2022. godine) Upravljačka skupina je izradila predmetno izvješće.

1. Klara Miličević, dipl.iur.
2. Stjepan Jakopović, mag.oec.
3. dr.sc. Mirjana Jeleč Raguz

Three handwritten signatures in blue ink are positioned over three horizontal lines. The top signature is a stylized 'K' for Klara Miličević. The middle signature is a cursive 'S' for Stjepan Jakopović. The bottom signature is a cursive 'M' for Mirjana Jeleč Raguz.

SADRŽAJ

UVOD.....	1
KONTEKST VREDNOVANJA	3
METODOLOŠKI PRISTUP	6
OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA, POSEBNIH CILJEVA I MJERA.....	7
PRAĆENJE I EVALUACIJA	11
ZAKLJUČCI I PREPORUKE.....	15

UVOD

Sukladno **Zakonu o regionalnom razvoju Republike Hrvatske** („Narodne novine“, broj: 147/14., 123/17. i 118/18.: u daljnjem tekstu ZRRRH), **Pravilniku o postupanju i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja** („Narodne novine“, broj: 121/15.; u daljnjem tekstu Pravilnik) te **Smjernicama za izradu strategije razvoja urbanih područja, praćenje njihove provedbe i vrednovanje** (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Verzija 2.0, srpanj 2021., u daljnjem tekstu Smjernice) obavlja se postupak vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine (u nastavku teksta: Strategija).

Strategija razvoja urbanog područja Požege za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine predstavlja strateški dokument politike regionalnog razvoja koji se donosi s ciljem utvrđivanja prioriteta i ciljeva razvoja urbanog područja Požege u čijem se sastavu nalaze:

- Grad Požega,
- Grad Pleternica,
- Općina Brestovac,
- Općina Jakšić,
- Općina Kaptol i
- Općina Velika.

Izrada Strategije razvoja urbanog područja Požege vrši se zbog obavljanja prijave za ITU (Integrirana teritorijalna ulaganja) područje i provedbu aktivnosti financiranih sredstvima Europske Unije u sklopu ITU mehanizma. Strategija je izrađena na srednji rok koji obuhvaća razdoblje od 2021. do 2027. godine. Prilikom njezine izrade vodilo se računa o usklađenosti s vizijom i razvojnim smjerovima **Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine** i drugim strateškim dokumentima na europskoj, nacionalnoj i županijskoj razini kao i s horizontalnim načelima koja se promiču kroz provedbu svih programa za koje se traže sredstva EU-a.

Dokument prati glavne ideje ITU mehanizma i kohezijske politike EU u ovom programsko-financijskom razdoblju te je u skladu s već postojećim razvojnim strategijama i planovima na općinskoj/gradskoj, županijskoj, nacionalnoj te europskoj razini. Preduvjet korištenja ITU mehanizma upravo je izrada teritorijalnih strategija za urbana područja ustrojena prema članku 14. Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj: 147/14., 123/17. i 118/18.) (u nastavku: ZRRRH).

29. travnja 2022. godine od strane Grada Požege donesena je **Odluka o početku postupka vrednovanja SRUP-a** za čiju je provedbu zadužena Upravljačka skupina imenovana 5. svibnja 2022. godine.

Tijekom razdoblja prethodnog vrednovanja SRUP-a izrađena su dva privremena izvješća. Prvo privremeno izvješće izrađeno je u rujnu 2022. godine, a usmjereno je na vrednovanje izrađenih dijelova Strategije, točnije Analize stanja i SWOT analize. Drugo privremeno izvješće izrađeno je u veljači 2023. godine i sastoji se od pregleda i ocjene navedenih ciljeva, prioriteta i mjera unutar Strategije, njihove usklađenosti s analizom stanja i SWOT analizom, usklađenosti Strategije s dokumentima više razine te financijskog okvira.

U nastavku Završnog izvješća nalaze se kontekst vrednovanja usmjeren na strateški dokument i postupak njegovog vrednovanja, metodološki pristup s opisom načina provedbe vrednovanja, ključnih elemenata analize i ključnih kriterija vrednovanja. Zatim slijedi opis akta strateškog planiranja, posebnih ciljeva i mjera unutar kojeg su navedeni sastavni dijelovi strateškog dokumenta kao i posebni ciljevi te pripadajuće mjere nužne za ispunjenje ciljeva strateškog dokumenta. Posljednji dio Završnog izvješća odnosi se na zaključak i preporuke gdje su u sažetom obliku navedeni zaključci provedenog vrednovanja i dane preporuke utemeljene na donesenim zaključcima.

KONTEKST VREDNOVANJA

Grad Požega je Odlukom o početku postupka vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine (KLASA: 024-09/22-01/4, URBROJ: 2177- 1-01/01-22-1 od 29. travnja 2023. godine) i Odlukom o imenovanju članova Upravljačke skupine za provedbu vrednovanja Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine (KLASA: 024-09/22-01/4, URBROJ: 2177-1-01/01-22-2 od 5. svibnja 2023. godine) započela postupak vrednovanja.

Prije samog početka postupka vrednovanja izrađen je Plan vrednovanja s pripadajućim elementima te je ustrojena upravljačka skupina. Upravljačka skupina za provedbu vrednovanja operativno je tijelo koje imenuje gradonačelnik Grada Požege, a sastoji se od najmanje tri člana koja rade na istim ili srodnim područjima koja su predmet vrednovanja.

Postupak vrednovanja SRUP-a izvršava se u skladu sa člankom 48. ZRRRH-a, Pravilniku o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja i Pravilniku o provedbi postupka vrednovanja. Obavlja se kroz tri faze:

- **vrednovanje tijekom izrade SRUP-a** – vrednovanje se usmjerava na analizu razvojnih potreba i potencijala, postavljene vizije, ciljeva, prioriteta i mjera te svih prednosti i nedostataka. Time se stvara temelj budućeg praćenja i vrednovanja na osnovu oblikovanja jasnih ciljeva kao i pokazatelja za praćenje njihova ispunjenja.
- **vrednovanje tijekom provedbe SRUP-a** – služi donositeljima odluka kako bi uvidjeli nedostatke i djelovali u smjeru njihove izmjene i dopune
- **vrednovanje nakon provedbe SRUP-a** – koristi se radi ocjenjivanja učinkovitosti i djelotvornosti provedenog SRUP-a.

U procesu izrade osigurano je sudjelovanje svih relevantnih čimbenika koji djeluju na području Urbanog područja, prvenstveno kroz osnivanje dva tijela, a to su Koordinacijsko vijeće za urbano područje grada Požege i Partnersko vijeće za urbano područje grada Požege.

Koordinacijsko vijeće za urbano područje grada Požege (u daljnjem tekstu: Koordinacijsko vijeće) predstavlja tijelo zaduženo za koordinaciju izrade, izmjene i/ili dopune i praćenje provedbe Strategije koje daje mišljenje o svim ključnim koracima u postupku izrade i provedbe. Čine ga gradonačelnici i načelnici svih gradova i općina u sastavu Urbanog područja, odnosno njihovi zamjenici. Koordinacija se obavlja kroz sudjelovanje u svim fazama

postupka izrade Strategije, utvrđivanjem prioriteta razvoja urbanog područja, predlaganje strateških projekata važnih za razvoj urbanog područja i davanje mišljenja o ključnim koracima u postupku izrade i provedbe Strategije, prije upućivanja dokumenata predstavničkim tijelima jedinica lokalne samouprave iz obuhvata urbanog područja.

Partnersko vijeće za urbano područje grada Požege (u daljnjem tekstu: Partnersko vijeće) osniva grad središte Urbanog područja radi sudjelovanja u donošenju Strategije. Obveza njegove uspostave definirana je člankom 28. ZRRRH-a, a osnivanje, djelokrug i način rada detaljno se uređuje „Uredbom o osnivanju, sastavu, djelokrugu i načinu rada partnerskih vijeća“ (Narodne novine“, broj: 103/15.).

Partnersko vijeće osnovano je u funkciji savjetodavnog tijela, s ciljem utvrđivanja zajedničkih prioriteta na razini urbanog područja, predlaganja strateških projekata za razvoj urbanog područja te njihove provedbe i praćenja kao i obavljanja drugih poslova u skladu s „Uredbom“. Savjetodavna uloga Partnerskog vijeća kontinuirana je tijekom vremena izrade strateškog dokumenta.

Članove Partnerskog vijeća imenuje gradonačelnik Grada Požege, a u radu Partnerskog vijeća sudjeluju predstavnici triju sektora: društva, gospodarstva i urbanog okruženja. Članovi Partnerskog vijeća su predstavnici svih jedinica lokalne samouprave iz obuhvata urbanog područja, županije i regionalnog koordinatora, javnih tijela čije je sudjelovanje značajno za razvoj Urbanog područja, odgojno-obrazovnih ustanova, komunalnih poduzeća, organizacija civilnog društva te gospodarskih i socijalnih partnera. Prilikom uspostave Partnerskog vijeća i imenovanja njegovih članova posebno se vodilo računa o zaštiti okoliša, promicanju socijalne uključenosti, jednakosti među spolovima i nediskriminacije, zaštite prava nacionalnih manjina, geografska i tematska pokrivenost, sposobnost upravljanja, stručnost i inovativni pristupi.

Partnersko vijeće radi na sjednicama, tako je:

- 1. konstituirajuća sjednica Partnerskog vijeća održana je 9. ožujka 2022. godine na kojoj je usvojen i Poslovnik o radu Partnerskog vijeća za urbano područje grada Požege, izabrana je predsjednica i zamjenica Partnerskog vijeća te je dano pozitivno mišljenje na nacrt Komunikacijske strategije i Komunikacijskog akcijskog plana Strategije.

- 2. sjednica održana je 24. lipnja 2022. godine te su članovi upoznati s ITU mehanizmom, predstavljen je hodogram aktivnosti rada te su definirane radne skupine Partnerskog vijeća.

- 3. sjednica Partnerskog vijeća održana je 24. siječnja 2023. godine te je članovima prezentiran nacrt Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine te popratnih dokumenata.

- 4. sjednica održana je dana 20. veljače 2023. godine te su članovi Partnerskog vijeća dali su pozitivno mišljenje na nacrt Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine i nacrt Akcijskog plana.

METODOLOŠKI PRISTUP

Na temelju Pravilnika o postupku i metodologiji vrednovanja politike regionalnog razvoja („Narodne novine“, broj: 121/15.) i Smjernica za uspostavu urbanih područja i izradu strategija razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027. (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Verzija 2.0, srpanj 2021.) provodi se postupak prethodnog vrednovanja.

Procesu prethodnog vrednovanja prethodilo je formiranje Upravljačke skupine i utvrđivanje kriterija vrednovanja. Ključni elementi analize pritom su analiza dostavljenih nacрта, korištenje podataka iz sekundarnih izvora, konzultacije s dionicima i logički modeli odnosno utvrđivanje veze između ciljeva i aktivnosti te utjecaja mjera na ostvarivanje ciljeva.

Sukladno Pravilniku, prilikom ovog vrednovanja koristili su se sljedeći ključni kriteriji vrednovanja:

- **Važnost (relevantnost)** – provjerava se utemeljenost ciljeva i prioriteta strateškog dokumenta na stvarnim potrebama i razvojnim potencijalima te do koje razine su ciljevi programa usmjereni na stvarne potrebe
- **Djelotvornost (efektivnost)** – utvrđuje se razina ostvarenosti prema planiranom to jest kolika je razina ostvarenosti ciljeva te do koje razine se oni u budućnosti mogu ostvariti
- **Usklađenost (koherentnost)** – odnosi se na unutarnju i vanjsku usklađenost strateškog dokumenta, kao i njegovu usklađenost s aktualnim nacionalnim i regionalnim strateškim dokumentima.

Dodatni kriteriji kojima se do sada pridavala važnost bili su:

- Koncentracija na ključno
- Jasnoća - jednostavan, kratak, operativan i jasan te nedvosmislen stil pisanja uobičajen za strateški plan

Prilikom vrednovanja u okviru izrade izvješća, upravljačka skupina u obzir je uzimala sve prethodno navedene ključne i dodatne kriterije vrednovanja.

OPIS AKTA STRATEŠKOG PLANIRANJA, POSEBNIH CILJEVA I MJERA

Strategija urbanog razvoja područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine podijeljena je na dvanaest poglavlja i to kako slijedi:

Prvo poglavlje čini Uvod u kojem je opisana opravdanost, proces izrade Strategije, način njene izrade i njena struktura, intervencijska logika i način konstituiranja urbanog područja.

Drugo poglavlje donosi opis zemljopisnog područja, njegove glavne značajke i teritorijalni kontekst.

Unutar trećeg poglavlja nalazi se opis sudjelovanja partnera u pripremi i provedbi Strategije i detaljniji opis Koordinacijskog i Partnerskog vijeća kao dva temeljna sudionika izrade strateškog dokumenta.

Četvrto poglavlje čini srednjoročna vizija razvoja urbanog područja grada Požege.

U petom poglavlju opisane srednjoročne razvojne potrebe i razvojni potencijali podijeljeni na one usmjerene na društvo, zatim potrebe i potencijale u području gospodarstva te razvojne potrebe i potencijali urbanog okruženja.

Šesto poglavlje donosi opis integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala uključujući ispunjavanje kriterija vezano uz stratešku relevantnost projekata. Tako nalazimo opis strateški okvir integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala, opis integriranih teritorijalnih ulaganja, zatim doprinos ITU mehanizma provedbi Strategije, opis sektorske i teritorijalne integracije te strateške relevantnosti, dok posljednji dio poglavlja čini opis sustava provedbe ITU mehanizma.

Sedmo poglavlje usmjereno je na usklađenost s EU strateškim dokumentima, nacionalnom razvojnom strategijom, sektorskim i višesektorskim strategijama, planovima razvoja županija te dokumentima prostornog uređenja.

Unutar osmog poglavlja nalaze se opisi prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju. Opisani su tako Prioritet 1. Kvalitetan život i Prioritet 2. Razvijeno i povezano područje.

Unutar devetog poglavlja nalazi se popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda.

Deseto poglavlje sadrži terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja. Zasebno su opisani projekti koji se predlažu za financiranje iz ITU mehanizma, kao i kompletna baza svih projekata.

Jedanaesto poglavlje sadrži indikativni financijski plan, dok se u okviru dvanaestog poglavlja nalazi okvir za praćenje i vrednovanje. Na samom kraju strateškog dokumenta nalazi se popis svih priloga.

Posebni ciljevi urbanog područja grada Požege dio su integriranog pristupa rješavanju utvrđenih razvojnih potreba i potencijala. Svaki od njih djelomično se provodi putem ITU mehanizma, a dijelom putem drugih programa. Posebni ciljevi urbanog područja grada Požege su:

- **1.1. Unaprjeđenje kvalitete života kroz jačanje javnih usluga**
- **1.2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz smanjenje socijalne isključenosti**
- **2.1. Zeleni, pametni i održivi razvoj baziran na cirkularnoj ekonomiji**
- **2.2. Poboljšanje povezanosti područja i zaštita prirodnih resursa**

Svaki od navedenih posebnih ciljeva sadrži mjere nužne za provođenje zacrtanih ciljeva. Ciljevi Strategije razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine usklađeni su s ciljevima ITU mehanizma, kao i s relevantnim strateškim i razvojnim dokumentima na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i razini EU, prvenstveno oni usmjereni na pametan, održiv i uključiv rast i razvoj. U tablici su navedeni posebni ciljevi i mjere koje će se provoditi kroz ITU mehanizam.

Tablica 1. Posebni ciljevi i mjere

POSEBNI CILJ	MJERA
1.1. Unaprjeđenje kvalitete života kroz jačanje javnih usluga	1.1.1. Razvoj sadržaja u kulturi i javnom prostoru
1.2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz smanjenje socijalne isključenosti	1.2.1. Razvoj i poticanje deinstitutionalizacije socijalnih usluga
	1.2.2. Promicanje bavljenja sportom i veća ponuda sportskih sadržaja
	1.2.3. Razvoj sadržaja za provođenje slobodnog vremena izvan redovne nastave

2.1. Zeleni, pametni i održivi razvoj baziran na cirkularnoj ekonomiji	2.1.3. Osnivanje edukativnih centara za zeleno i pametno gospodarenje
	2.1.5. Iskorištavanje zapuštenih područja u svrhu njihove aktivacije i osuvremenjivanja
	2.1.6. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u turističke svrhe
2.2. Poboljšanje povezanosti područja i zaštita prirodnih resursa	2.2.1. Izgradnja i rekonstrukcija pješačke i biciklističke infrastrukture
	2.2.2. Razvoj sustava upravljanja kriznim situacijama kroz ulaganje u ljudske i infrastrukturne kapacitete službi koje se bave zaštitom i spašavanjem

Integriranim pristupom dolazi do mogućnosti ispunjenja više potreba i korištenja potencijala provođenjem navedenih mjera. Ostvarenjem ciljeva kroz navedene mjere ispunjavaju se potrebe stanovništva urbanog područja grada Požege. U nastavku će svaki od ciljeva biti zasebno prikazan.

Posebni cilj 1.1. Unaprjeđenje kvalitete života kroz jačanje javnih usluga sadrži mjeru 1.1.1. razvoj sadržaja u kulturi i javnom prostoru kojom se nastoji proširiti ponuda različitih javnih sadržaja za različite dobne skupine i omogućiti njihova dostupnost na lokacijama susretanja stanovništva čitavog urbanog područja, a na kojima mogu ispuniti i druge osobne potrebe. Stoga je nužno unaprjeđenje kapaciteta javnih ustanova u smjeru ljudskih resursa, tehnologije i materijalne potpore, a sve s ciljem povećanja kulturne ponude područja. Djelovanjem u tom smjeru razvijaju se odgojno-obrazovna, istraživačko-razvojna, gospodarska i druge komponente javnih ustanova.

U sklopu **Posebnog cilja 1.2. Unaprjeđenje kvalitete života kroz smanjenje socijalne isključenosti** nalaze se tri mjere. Mjera 1.2.1. Razvoj i poticanje deinstitucionalizacije socijalnih usluga namijenjena je jačanju kapaciteta civilnog društva kao i mreže pomoći stanovništvu kojima institucionalna pomoć nije na prihvatljivoj razini dostupnosti. Mjerom 1.2.2. Promicanje bavljenja sportom i veća ponuda sportskih sadržaja naglasak se stavlja na smanjenje socijalne isključenosti promicanjem sporta i uključivanjem stanovništva u sportske aktivnosti, prvenstveno kolektivnog tipa. Organizacijom sportskih događaja toga tipa uključuje se šira populacija koja može sudjelovati na razne druge načine i tako također biti dio događaja

iako se ne bave aktivno sportom. Putem mjere 1.2.3. Razvoj sadržaja za provođenje slobodnog vremena izvan redovne nastave cilj je mlađoj, prije svega učeničkoj populaciji, omogućiti sadržaje za ispunjenje njihova slobodnog vremena jačanjem infrastrukturnih i drugih kapaciteta adekvatnih ustanova.

Posebni cilj 2.1. Zeleni, pametni i održivi razvoj baziran na cirkularnoj ekonomiji obuhvaća tri mjere, kao i prethodno opisani Posebni cilj 1.2. Prva u nizu je mjera 2.1.3. Osnivanje edukativnih centara za zeleno i pametno gospodarenje koja pridaje važnost učenju i prilagodbi novim načinima gospodarenja u okviru razvoja istraživačkih i edukativnih centara usmjerenih na zeleno i pametno gospodarenje. Mjerom 2.1.5. Iskorištavanje zapuštenih područja u svrhu njihove aktivacije i osuvremenjivanja djeluje se u smjeru ideje o iskorištavanju gospodarskih potencijala, a što je povezano i s idejom održivog razvoja i cirkularne ekonomije. Važnost turističkog sektora ogleda se kroz Mjeru 2.1.6. Održivo korištenje prirodne i kulturne baštine u turističke svrhe.

Posebni cilj 2.2. Poboljšanje povezanosti područja i zaštita prirodnih resursa sadrži dvije mjere usmjerene na sigurni i olakšani promet uz bolju povezanost bez ugrožavanja prirodnih resursa. Mjera 2.2.1. Izgradnja i rekonstrukcija pješačke i biciklističke infrastrukture namijenjena je rješavanju potrebe za čistim i održivim prometom, dok se Mjera 2.2.2. Razvoj sustava upravljanja kriznim situacijama kroz ulaganje u ljudske i infrastrukturne kapacitete službi koje se bave zaštitom i spašavanjem provodi radi okolišnih izazova i postojećih kapaciteta službi koje se bave hitnim intervencijama.

Utvrđivanjem posebnih ciljeva i pripadajućih mjera ostvaruje se osnova za predlaganje strateških projekata usklađenih s navedenim mjerama koji izravno doprinose ostvarenju ciljeva i srednjoročne vizije razvoja u sklopu integriranog pristupa rješavanja razvojnih potreba i potencijala. Predloženi strateški projekti uklapaju se u ideju ITU mehanizma za aktualno programsko-financijsko razdoblje i imaju visoku razinu spremnosti za provedbu.

PRAĆENJE I EVALUACIJA

Strukturiranost dokumenta

Strategija razvoja urbanog područja Požega za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine izrađena je sukladno Smjernicama za izradu Strategije razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027. izdanih od strane Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije. Dokument je strukturiran prateći jedan od priloga Smjernica, točnije Dodatak 4. Struktura strategije razvoja urbanog područja. U sklopu Analize stanja pregledno su prikazane razvojne potrebe i potencijali podijeljeni prema sektorima na tri cjeline:

- društvo – pregledno i jasno su tablično prikazane i detaljno opisane razvojne potrebe i potencijali u području društvene i zdravstvene infrastrukture, odgojno-obrazovnih institucija, demografije, znanosti, kulture, sporta i ustanova pružatelja socijalne skrbi
- gospodarstvo – tablicom su na jasan i pregledan način navedene, a zatim i detaljno opisane razvojne potrebe i potencijali u području tržišta rada, općih gospodarskih kretanja, poslovnog okruženja, potpornih poslovnih institucija, turizma i drugih djelatnosti uslužnog sektora
- urbano okruženje – detaljno su opisane i tablicom prikazane razvojne potrebe i potencijali u području komunalne infrastrukture, okoliša, prometa i drugih oblika povezanosti

Prema strukturi dokumenta, SWOT analiza navedena je unutar poglavlja pod nazivom „Prepoznavanje razvojnih potreba i potencijala“.

Načelo participativnosti i partnerski pristup

Tijekom razdoblja izrade Strategije osigurano je participiranje svih relevantnih čimbenika s područja Urbanog područja kroz Koordinacijsko vijeće za urbano područje grada Požega i Partnersko vijeće za urbano područje Požega. Osnivanju i imenovanju Partnerskog vijeća prethodio je Javni poziv za predlaganje kandidata za članove Partnerskog vijeća urbanog područja grada Požega za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine. Zaključenjem Javnog poziva, osnovano je Partnersko vijeće donošenjem Odluke o osnivanju i imenovanju Partnerskog vijeća za urbano područje grada Požega. S obzirom da su članovi tijela navedeni u dokumentu i došlo je do osnivanja i Koordinacijskog vijeća i Partnerskog vijeća, može se zaključiti kako se u potpunosti poštuje načelo participativnosti.

Detaljnosti, kompletnost i obim sadržaja

Analiza stanja i SWOT analiza sadrže detaljno navedene podatke i informacije putem kojih se ostvaruje detektiranje postojećeg stanja i omogućuje povezanost s drugim poglavljima Strategije. U ovom dijelu analiza nije predugačka, zadržan je naglasak na ključnim elementima i odgovara uobičajenim standardima strateških dokumenata. Pomoću tablica i grafikona na jednostavan i slikovit način prikazani su ključni podaci.

Relevantnost podataka

U Strategiji su na zadovoljavajućoj razini korišteni dostupni podaci. Upotrijebljeni podaci odgovaraju realnom stanju i u najvećoj mjeri se radi o najnovijim dostupnim podacima, uz objektivne poteškoće uzrokovane njihovom dostupnošću radi spore obrade i objave.

Definiranje ciljeva, prioriteta i mjera

U okviru predmetnog pitanja izvršena je analiza vizije, ciljeva, prioriteta i mjera navedenih u Strategiji pod naslovima 4. Srednjoročna vizija razvoja, 8. Opis prioriteta javne politike u srednjoročnom razdoblju i 9. Popis posebnih ciljeva i ključnih pokazatelja ishoda. Upravljačka skupina smatra kako su vizija, ciljevi, prioriteti i mjere jasno definirani, odgovarajući za urbano okruženje i razinu za koju se predlažu te ih se sukladno tome može prihvatiti. Pregledno je i jasno uspostavljena hijerarhijska logika važna za proces izrade Strategije, fazu njezine implementacije, ali i izvještavanje o Strategiji.

Utemeljenost predloženih ciljeva, prioriteta i mjera s analizom stanja i prepoznatljivim razvojnim potrebama i mogućnostima

Struktura SRUP-a usklađena je s razvojnim potrebama i mogućnostima manjeg urbanog okruženja. Vidljivi su naglasci na ključne snage i slabosti utvrđene izrađenom SWOT analizom. Dolazi se do zaključka da postavljeni prioriteti, ciljevi i mjere proizlaze iz Analize stanja i SWOT analize kao i pregleda situacije u urbanom okruženju u kojima su istaknuti problemi čijem se rješavanju doprinosi putem navedenih ciljeva i mjera.

Jesu li ciljevi, predloženi prioriteti i mjere jasno razgraničeni i komplementarni, ima li preklapanja te postoji li sinergija između ciljeva, prioriteta i ciljeva?

Unutar Strategije predložena su dva prioriteta. U sklopu prvog prioriteta navedena su i opisana dva posebna cilja ostvariva s pomoću tri mjere, dok su u sklopu drugog prioriteta navedena i opisana također dva posebna cilja, pri čemu prvi posebni cilj obuhvaća sedam mjera, a drugi tri mjere. Predloženi prioriteti, ciljevi i mjere jasno su postavljeni, međusobno su razgraničeni, te

među njima postoji jasna sinergija i nadopunjavanje, to jest mjere doprinose ostvarenju posebnih ciljeva, a njihovo provođenje omogućuje ostvarenje zacrtanih prioriteta i realizaciju Strategije.

Hijerarhijska i funkcionalna povezanost mjera, ciljeva i prioriteta s definiranom vizijom

Kako je već i navedeno, unutar Strategije vidljiva je odgovarajuća hijerarhija i povezanost postavljenih mjera, ciljeva i prioriteta. Svaki poseban cilj prati detaljan opis i mjere koje doprinose njegovom ostvarenju. Očitava se i funkcionalna povezanost među njima.

Usklađenost dokumenta s nadređenim strateškim dokumentima i dokumentima više razine

Kako je već dijelom navedeno u uvodnom poglavlju ovog dokumenta, Strategija je usklađena s vizijom i razvojnim smjerovima strateških dokumenata na županijskoj, nacionalnoj i europskoj razini. Strateški dokumenti s kojima je Strategija usklađena jesu:

- Plan razvoja Požeško-slavonske županije za razdoblje 2021.-2027. godine
- Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine
- Europski zeleni plan
- EU Teritorijalna agenda 2030
- Urbana agenda
- Povelja iz Leipziga za održive europske gradove te
- Dokumenti prostornog uređenja koje izrađuje svaki JLS za sebe

Unutar Strategije detaljno je opisana i prikazana usklađenost i način doprinosa Strategije postavljenim ciljevima i prioritetima strateških dokumenata više razine. Dolazi se do zaključka kako je izrađivač Strategije u potpunosti obrazložio predmetnu korelaciju te ju je osim tekstualno i tablično vrlo precizno prikazao.

Financijski okvir i povezanost dokumenta s izvorima financiranja

Kada je riječ o izvoru financiranja, naglasak se stavlja na financiranje iz ITU mehanizma, s obzirom da se Strategija izrađuje s ciljem cjelokupnog razvoja urbanog područja kroz realizaciju projekata financiranih iz navedenog izvora. U Strategiji su za svaki projekt od strateškog značaja opisani i drugi izvori financiranja što govori o realno postavljenim očekivanjima koja su izravno povezana s lokalnim proračunima i drugim izvorima financiranja, što omogućuje pravovremeno planiranje osiguravanja financijske konstrukcije. Planirani iznosi su realno postavljeni i prikazani u odnosu na razinu spremnosti projektno-tehničke

dokumentacije. Uz svaki strateški projekt nalaze se izvori financiranja, a ukupni iznosi financiranja prikazani po mjerama i posebnim ciljevima prikazani su u Bazi svih projekata unutar Strategije. Izrađen je Akcijski plan, predložak je popunjen na kvalitetan i cjelovit način te kao takav biti iskoristiv u fazi implementacije strategije, ali i u fazi izvještavanja, praćenja i evaluiranja učinaka.

Praćenje i evaluacija provedbe strategije

Unutar Strategije navedena je zakonska osnova za postupak vrednovanja čime je osiguran okvir za kontinuirano praćenje kroz sve faze. Predviđena je i Strateška procjena utjecaja na okoliš (u nastavku: SPUO) kojom se procjenjuju značajni učinci na okoliš koji se mogu javiti tijekom provedbe SRUP-a. Proces za SPUO je pokrenut 9. studenog 2022. godine, a u sklopu njega podnesen je Zahtjev za davanje mišljenja o potrebi provedbe postupka ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš PSŽ, dobiveno je mišljenje PSŽ o potrebi provedbe ocjene o potrebi strateške procjene, donesena je Odluka o započinjanju postupka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš SRUP-a Požega za financijsko razdoblje 2021.-2027. godine, upućeni su zahtjevi dionicima za davanje mišljenja o potrebi SPUO-a. Zahtjev za davanje mišljenja o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš dok je Požeško-slavonskoj županiji upućen Zahtjev za davanje mišljenja o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš i postupak prethodne ocjene prihvatljivosti strategija, plana ili programa za ekološku mrežu prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode. Tijekom siječnja 2023. godine dionicima je upućena Izmjena/dopuna ranije navedenih Zahtjeva. Nakon prikupljenih mišljenja sukladno dostavljenim Zahtjevima i Izmjenama/dopunama Zahtjeva, Požeško-slavonskoj županiji upućen je Zahtjev za davanje mišljenja o provedenom postupku ocjene o potrebi strateške procjene SRUP-a te je dobiveno mišljenje kako SRUP neće imati vjerovatan značajan utjecaj na okoliš. Slijedom navedenog, 23. veljače 2023. godine donešena je Odluka kojom se utvrđuje da nije potrebno provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš za Strategiju razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine. U istoj je utvrđeno kako nakon provedenog postupka Ocjene o potrebi strateške procjene, razmatranja pristiglih mišljenja sukladno Uredbi o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš i kriterijima za utvrđivanje vjerojatno značajnog utjecaja strategije, plana i programa na okoliš, za Strategiju razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine ne treba provesti postupak strateške procjene utjecaja na okoliš, te da je Strategija razvoja urbanog područja grada Požege za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine prihvatljiva za ekološku mrežu.

Prema navedenim postupcima zaključuje se kako su u obzir uzeti svi elementi koji mogu utjecati na dinamiku donošenja i provedbe Strategije.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Izrada Strategije razvoja urbanog područja Požega za financijsko razdoblje od 2021. do 2027. godine provedena je u skladu sa Smjernicama za uspostavu urbanih područja i izradu strategije razvoja urbanih područja za financijsko razdoblje 2021.-2027. (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Verzija 2.0. srpanj 2021. godine).

Iz Strategije razvoja urbanog područja Požega jasno se iščitava kako su sve sugestije i primjedbe iznesene prilikom izrade privremenih izvješća prihvaćene, a zatim i uvrštene u dokument, dok se sugeriranim smjernicama doprinijelo kvaliteti Strategije.

Upravljačka skupina zaključuje kako izrađena Strategija odgovara svrsi i ciljevima koji se njome žele postići, izrađena je u skladu s metodama i standardima strateškog planiranja, financijski je povezana s izvorima financiranja i realizacija mjera navedenih u Strategiji izravno doprinosi ciljevima nadređenih strateških dokumenata.